

המשפט בישראל - הסיפור שלנו

שיחות הרצי"ה משפטים

6. מעבר מהכלל לפרטים

הענינים האלוהיים מתגלים במדרגות, על-פי סדר עליון. בסוף פרשת "יתרו" אנו נפגשים, מכח הסדר האלוהי, עם מדרגת המעבר בין מעמד הר סיני הכלל-כללי, לבין התפרטות "המשפטים אשר תשים לפניהם"³⁷, בין השמימיות לארציות. ההתפרטות מתחילה בענינים חמורים, שורשיים ויסודיים ביותר. "אתם ראייתם כי מן השמים דברתי עמכם"¹⁷ לכן "אלהי כסף ואלהי זהב לא תעשו לכם"³⁸, "חרבך הנפת עליה"³⁹ ו"ולא תעלה במעלת על מזבחי אשר לא תגלה ערותך עליו"⁴⁰ – עבודה-זרה, שפיכות-דמים וגילוי-עריות – ואחר-כך יש התפרטות. מן החמור – אל הקל.

7. קדושת המשפט בישראל⁴¹

הענין הראשון הוא "המשפטים אשר תשים לפניהם"³⁷, שכבר נזכרו בקיצור בפרשת "בשלח". "שם שם לו חק ומשפט"⁴². המשפט שייך לצבור. המשפטים הם הסדורים של הצבור, סדרי החיים החברתיים, סדרי השראת השכינה בכלל-ישראל. מכאן נובעת קדושת המשפט בישראל⁴³.

אורות ישראל ותחייתו · פרק ג

החיים אור קדושה וטהרה זורה, - אורו של משיח.

מרכז החיים של נשמת ישראל במקור הקדש היא. דרך אמת ואמונה נולדנו ובה אנחנו מתנדלים. אין בנו ערכים פרודים, האחדות שוכנת בנו ואור ד' אחד חי בקרבנו. הדינים, דיני תורת אלהים חיים מציינים אותנו מכל עם ולשון. הקדש הוא פועל בקרבנו פנימה, שאיפות חיינו הכלליות אליו הן הולכות. יש נטיפות של קדש בכל עם ולשון, אבל ערכי החיים כולם אינם צומחים מזה. לא כן בישראל. "בכל דרכיך דעה", שהיא פרשה קטנה שכוללת כל גופי תורה, שיוצאת אל הפועל ביחיד סגולה, נחלת הכלל היא באמת. כל שאיפת החיים וכל חפץ החיים, הקנין ותשוקותיו, העשר והכבוד, הממשלה וההתרחבות בישראל, ממקור הקדש הם נובעים. על כן המשפטים הם קדש קדשים בישראל, ועל כן הסמיכה, שהיא נושאת שם אלהים עליה, היא כל כך נחוצה לנו, היא כל כך אופית לתכן לאומנו. והרשעה היונית הסורית הרגישה בחוש העור שלה את ערך הסגולה הנדולה הזאת וגזרה על הסמיכה, ור' יהודה בן בבא מסר את נפשו עליה. ופעולת מסירת הנפש הזאת נשארה, כי העמיקה את תכן החיים האופיים המיוחדים של קדש ישראל לד'. משה רבנו ע"ה, בתפסו אתו את כח המשפט, בתחלת יסודו באומה, העלה את כל ערכי המשפט עד סוף כל הדורות לאותו התכן האלהי שמשפטי ישראל באים אליו, ודרישת אלהים באה יחדו עם המשפט הישראלי. "כי יבא אלי העם לדרש אלהים, כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי בין איש ובין רעהו. והודעתי את הקי האלהים ואת תורותיו". ודרישת אלהים של המשפט נשארה סגולה ישראלית, שהיא מתגלה באופי האלהי הכולל עולמי עד וזרח בארץ ישראל, בארץ חבל נחלתו, מקום האורה של סגולת הקדש. המינות הפקירה את המשפט, תקעה עצמה במדת הרחמים והחסד המדומה הנוטלת את יסוד העולם והורסתו. ומתוך עקירת יסוד המשפט מתכנו האלהי תופסת אותה הרשעה היותר מגושמת, ובאה בזוהמא לחדור במשפט הפרטי של האישיות היחידית וחודרת היא בהתפשטות גדולה לנפשות העמים, ובזה מתיסד יסוד שנאת לאומים ועמק רעה של טומאת שפיכת דמים, מבלי להמיש את העול מעל צואר האדם. אמנם עיני כל מוכרחות להיות נשואות לאור עולם אור ד', אשר ינלה על ידי משיח אלהי יעקב "והוא ישפט תבל בצדק, ידין לאומים במישרים".